

hennetjes zijn gestreken en het haantje op zijn paringsterritorium den „copulatie-stand” uitvoert. Let ook op de haantjes van de andere afbeeldingen o.a. afb. A, waar de haantjes rechts van het neergestreken wijfje een „schijn-copulatie” verrichten.

De hennetjes maken toilet voor de paring en de meeste haantjes liggen met den snavel op den bodem „gedrukt” (net als de hennetjes tijdens de paring) op hun territorium. Afb. D.

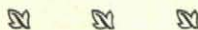
Dan zoeken de hennetjes een haantje uit, bij welk haantje ze in ieder geval dien dag tijdens de paring telkens terugkomen en naar ik bijna zeker weet ook op andere dagen „teeltkeus van de zijde der wijfjes” dus. De haantjes echter houden het op die zelfde dagen wel met meerdere wijfjes. Afb. E.

Als dan het hennetje, met hangende vleugels, het haantje beduidt op te staan, door hem met den snavel te duwen, wat soms na een heelen tijd pas gelukt (soms ook niet) afb. F, drukt het hennetje zich bliksemsnel neer op de plaats waar het haantje lag, waarna onder het toesnellen van de andere vogels de copulatie geschiedt. Afb. G.

Daarna begint het haantje meteen weer zijn paringsterritorium te zuiveren, door de haantjes, die in een kring om zijn gebied liggen een voor een op de kale plek aan den kop te pikken en keert weer bij het wijfje terug.

Wanneer het haantje voor de bevruchting van het legsel heeft gezorgd, is de rest van het werk voor 't wijfje alleen.

NOL BINSBERGEN.

BERINGERS LITHOGRAPHIAE WIRCEBURGENSIS.

Het elkaar foppen zit den mensen in 't bloed. Het is een minder prijzenswaardige gewoonte, die makkelijk in bedriegen kan overgaan.

Een fopperij in de palaeontologische wetenschap, die heel wat stof heeft doen opwaaien en papier heeft vuil gemaakt, heeft voor ruim 200 jaar plaatsgevonden.

Nog op den huidigen dag fabriceert men oude, antieke meubels, bakt men 2000 jaar oude urnen, vervaardigt men bijlen uit het stenen tijdvak en tovert men recente visgraten in de 50 miljoen jaren oude kalkmergel van Valkenburg.

Er was een tijd, dat het vinden van fossielen nog een nieuwigheidje was en dat leken in dit vak spotten met degenen, die aan zulke spelingen der natuur geloof of waarde hechtten.

Het was omstreeks 1725, dat in Würzburg een dokter leefde, professor in de anatomie en chirurgie. Hij zocht in de steengroeven aldaar herhaaldelijk naar fossielen en 't is begrijpelijk, dat hij de vondsten der arbeiders zeer op prijs stelde in den letterlijken zin van het woord. Waar het hart vol van is, stroomt de mond van over en zo

kregen de studenten en collega's van den geleerden Prof. meer over fossielen te horen dan hun lief was.

„Men” heeft toen „fossielen” geboetseerd, lichtelijk gebakken tussen de stenen verstoppt, alwaar ze door de groeve-arbeiders werden „gevonden” en aan den Prof. ter hand gesteld. Deze was daarmee in de wolken, vooral toen er de wonderlijkste gedochten van vogelachtige wezens te voorschijn kwamen. Zie fig. 1. Het werd hoe langer hoe meer curieuzer: spinnen in hun web, spinnen met vliegen of bijen als prooi (fig. 2). Ja eindelijk kwamen zelfs Hebreuwsche opschriften met het woord Jehova te voorschijn (fig. 3). Nog at Prof. J. B. Beringer dit alles als zoete koek. Het werd tijd om er een geleerd werk, een dissertatie over te schrijven. Ziehier den titel.

LITHOGRAPHIAE WIRCEBURGENSIS.

ducentis lapidum figuratorum, a potiori insectiformium, prodigiosis imaginibus exornatae SPECIMEN PRIMUM, quod in dissertatione inaugurali physico-historica, cum annexis corollariis medicis, autoritate et consensu inclytæ facultatis medicæ, in alma eo-

francica wirceburgensium universitate, praeside praenobili, clarissimo et expertissimo viro ac domino,

D. Joanne Bartholomæo Adamo Beringer, Philosophiæ et Medicinæ Doctore, ejusdémque professore publ: ordin: facultatis medicæ h.t. Decano et Seniore, reverendissimi et Celsissimi principis wirceburgensis consiliario, et archiatro, aulae, nec non principalis seminarii D D. Nobilium et Clericorum, ac Magni Hospitalis Julianæ primo loco Medico,

Exantlatis de more rigidis Examinibus, pro suprema doctoratus medici laurea, annexisque privilegiis rite consequendis, publicæ litterarum disquisitioni submittet

Georgius Ludovicus Hueber

Herbipolensis, AA. LL. et Philosophiæ Baccalaureus, Medicinæ Candidatus.

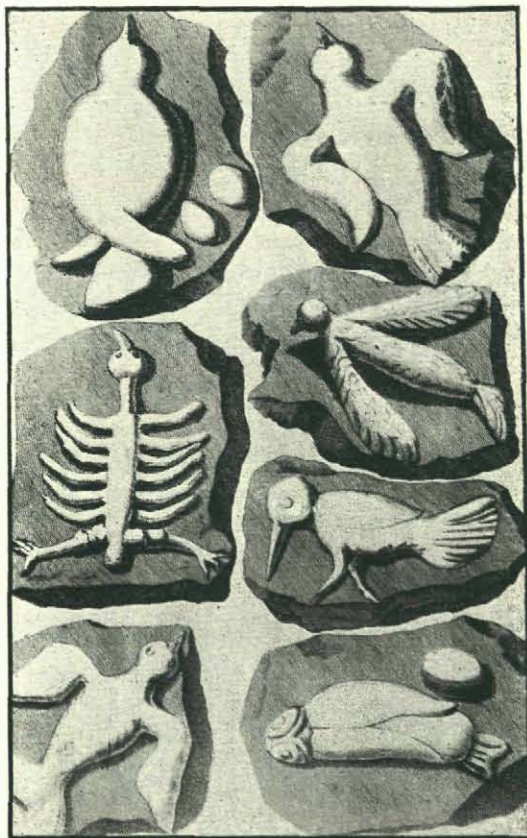

Fig. 1.

In consueto auditorio medico.

Anno MDCCXXVI. Mense Majo, Die . .

Prostat Wirceburgi apud Philippum Wilhelmum Fuggart, Bibliopolam Aulico-Aademicum.

Typis Marci Antonii Engmann, Universitatis Typographi.

De dissertatie bevat 21 platen. Uitgave 1726. Een latere uitgave van 1766 is zonder opdracht.

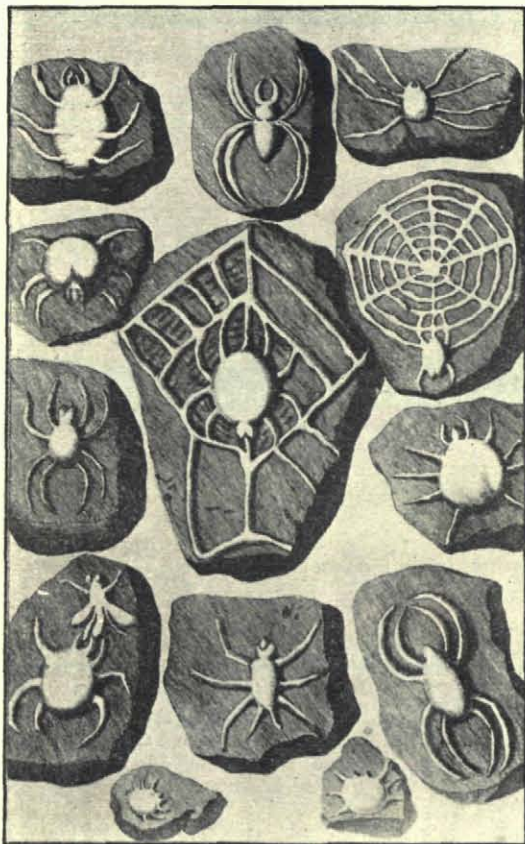

Fig. 2.

Op de eerste wit-grijze steen zijn twee grof nagmaakte afdrukken van kam-schelpen te zien plus nog een rups en een blaadje. Op de 2de steen staat een vis afgebeeld met vierlobbige staart. Op de derde een vreemd gekromde worm en een Torenvalk. Op de vierde een kromgetrokken visje en op de vijfde een hagedisachtig wezen.

In het Natuurhist. Museum te Karlsruhe ligt een exemplaar van het boek met een bijschrift volgens hetwelk de *Jezuit* Rodrick de fantastische diervormen, bloemen, zonnen en staartsterren zou hebben vervaardigd, om Professor's fossielen-manie aan de kaak te stellen.

Beringers „vrienden” zaten echter niet stil. Het boek had wel vele vrienden, maar ook heftige bestrijding gevonden. Op een „goeden dag” vond Beringer in de steengroeve zijn eigen welgelijkend contereitsel. Volgens anderen zijn eigen naam en „vivat Behringius!” Ja toen kon hij moeilijk verhalen, dat men hem om den tuin geleid had. Hij trachtte al de verschenen en verkochte boeken terug te kopen en te verbranden.

In de Musea te Würzburg, Bamberg, Göttingen en Dresden zijn Beringers berucht geworden steenfiguren te bezichtigen. Ieder stuk heeft een vlak geslepen zijde waarop ruw geboetseerd de afbeelding van een schelp, een worm of een kleine schildpad voorkomt.

In de fraaie palaeontologische afdeling van ons veel te weinig bezochte „Teyler's Museum” te Haarlem zijn o.a. vijf stukken van Beringer's collectie, grauwe kalkstenen ter grootte van een hand aanwezig.

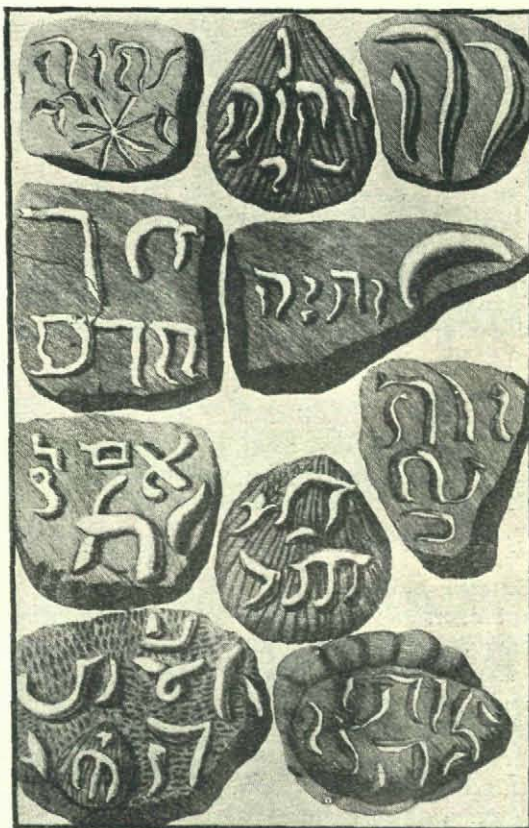
Op de eerste wit-grijze steen zijn twee

A. Padtberg, lid der S.J., heeft alles nagegaan en onderzocht, wat er van 1725 tot 1920 in Duitsland als daarbuiten over B.'s werk is geschreven. En dit is niet weinig. Padtberg noemt de titels van 59 geschriften. De totale indruk is dat de faam zich van het in den beginne met zekere reserve besproken geval meester maakte, met het gevolg dat in de loop der tijden deze er dit en gene er dat van wist te vertellen.

Niemand minder dan de bekende geschiedschrijver J. G. von Eckhardt werd in de zaak betrokken 1774 en ruim 100 jaar later noemde men hem nog met Rodrick tezamen als de bedrivers van het gepleegde bedrog. Padtberg heeft een brief van Eckhart onder de ogen gekregen, waarin de hele toedracht der zaak duidelijk is omschreven. Inderdaad was R. bij het gebeurde betrokken, niet als Jezuiet, maar eerst toen hij wegens ziekte en nog vóór tot priester te zijn gewijd, uit de orde trad. Toch hebben hij en E. met goede bedoeling gehandeld om B. te waarschuwen voor het bedrog, waaraan hij van de zijde van enige steengroevenarbeiders was blootgesteld, die hem allerlei valse fossielen in handen speelden.

Deze laatste gegevens zijn ontleend aan de N.R.C. van ± 1923.

Denekamp.

J. B. BERNINK.

Fig. 3.

DE „WILDE KAMP” BIJ GARDEREN.

Afgaande op de eerste berichten, in de pers verschenen naar aanleiding van den voorgenomen aankoop door het Geldersch Landschap van de Wilde Kamp, en op een zinsnede in het daarvoor uitgegeven prospectus, nl. dat men hier te doen heeft met het plantengezelschap van het eik-haagbeuk-sterremuur type, verkeerden we aanvankelijk in de naieve onderstelling, dat daar dan nog een zeldzame rest van een oud bosch-type zou zijn overgebleven.